

מסע אל האור – טקס חנוכה ליסודי

יסודי א׳–ו׳ (טקס שכבתי או כיתתי; גרסת ניקוד לא׳–ג׳) · 15 דקות

למורה ולצוות ההפקה

מה בקובץ

1. הרעיון המנחה ומפת במה
2. תפקידים ואביזרים
3. התסריט המלא עם קיואים
4. מעברים וסיום
5. טקסטים מסורתיים

חלק א׳ – הכנה

הרעיון המנחה

גם נר קטן יכול להאיר הרבה: כל ילדה וכל ילד מוסיפים אור משלהם.

מטרה: להכיר בדרך חווייתית ושמחה את חנוכה ואת חודש כסלו, לחבר את שמונת הנרות לשמונה ערכים פשוטים, ולהשתתף בגוף ובקול – בתנועה, בשיר ובסביבון.

מפת במה

- מרכז: שולחן נמוך עם חנוכייה של 8 נרות LED ושמש
- מאחור: מסך עם שקופיות צבעוניות (כוכבים, מנורה, סביבון, מאכלים)
- צד ימין: עמדת קריינות עם מיקרופון נמוך שמתאים לגובה הילדים
- צד שמאל: מקהלת הכיתות בשתי שורות
- הקהל: הילדים בחצי עיגול על הרצפה או על כיסאות; שורה אחורית למשפחות ולאורחים
- סביבון ענק מקרטון בקדמת הבמה

תפקידים

תפקיד	כמה	מה עושים
מנחות ומנחים	2 (מכיתות ה׳–ו׳)	מובילים את הטקס ומפעילים את הילדים בתנועות
קריינות וקריינים	3	מספרים על כסלו, על המכבים ועל טעמי החג

תפקיד	כמה	מה עושים
מדליקות ומדליקים	8 + 1 לשמש	כל ילד/ה מדליק/ה נר LED אחד ואומר/ת משפט קצר
מקהלה	10–15	שרה בפתיחה ובסיום
צוות טכני (מבוגר/ת + 2 תלמידים)	3	מוזיקה, שקופיות ותאורה

אביזרים

- חנוכייה עם 8 נרות LED ושמש
- 8 כרטיסי ערך מאוירים
- סביבון ענק מקרטון
- צלחת קרטון עם ציורי סופגנייה, לביבה וספינג׳
- שקופיות צבעוניות
- מיקרופון נמוך

חלק ב׳ – התסריט

0:00–1:30 · כניסה ושיר פתיחה

🎙️ מקהלת הכיתות, מנחה 1	🚶 הילדים יושבים בחצי עיגול על הרצפה או על כיסאות נמוכים. המקהלה עומדת ליד החנוכייה.
🎵 "סביבון סוב סוב סוב" (מקהלה וכולם)	💡 אור מלא ועליז; פנסי צנצנות דולקים

(הַמַּקְהֵלָה שָׁרָה "סְבִיבוֹן סֹב סֹב סֹב". כָּל הַיְלָדִים מְסוֹבְבִים אֶת הַיָּדַיִם כְּמוֹ סְבִיבוֹן.)

מַנְחָה 1: אֵיזֶה יֹפִי שֶׁבָּאתֶם! עַכְשָׁו נָשִׂים יָדַיִם עַל הַבִּרְכַּיִם, נִנְשֹׁם עָמֹק פַּעַם אַחַת, וְנַקְשִׁיב בְּשֶׁקֶט. הַטֶּקֶס שֶׁלָּנוּ מַתְחִיל.

1:30–3:00 · שלום חנוכה!

🎙️ מנחה 1 ומנחה 2	🚶 שני המנחים במרכז, מול הילדים.
🎵 שקט	💡 ספוט חם על המנחים

מַנְחָה 1: שָׁלוֹם, תַּלְמִידוֹת וְתַלְמִידִים יְקָרִים! הַיּוֹם אֲנַחְנוּ חוֹגְגִים אֶת חַג הָאוֹר – חֲנֻכָּה.

מַנְחָה 2: בַּחוּץ חֹרֶף. הַיָּמִים קְצָרִים, וּמַחְשִׁיךְ מֻקְדָּם. אֲבָל בַּחֲנֻכָּה אֲנַחְנוּ מַדְלִיקִים נֵרוֹת, וְהַבַּיִת מִתְמַלֵּא אוֹר. מַנְחָה 1: מִי שֶׁאוֹהֵב סֻפְגָּנִיּוֹת – הָרִימוּ יָד! מַנְחָה 2: וּמִי שֶׁאוֹהֵב לְסוֹבֵב סְבִיבוֹן – מַחְאוּ כַּף פַּעַם אַחַת! מַנְחָה 1: יֹפִי! עַכְשָׁו כֻּלָּנוּ עֵרִים וּמוּכָנִים. בּוֹאוּ נַתְחִיל אֶת הַמַּסָּע שֶׁלָּנוּ אֶל הָאוֹר.

3:00–4:30 · כסלו – חודש של חלומות

🎙️ קריין/ית 1	🚶 הקריין/ית עומד/ת ליד שקופית שמי לילה. הילדים מתבקשים לעצום עיניים.

🎵 מוזיקה רכה כלית	💡 אור יורד מעט; על המסך כוכבים

קַרְיָנִית/קַרְיָן 1: יֵשׁ חֹדֶשׁ אֶחָד בַּשָּׁנָה שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ כִּסְלֵו. בְּכִסְלֵו הַלֵּילוֹת אֲרֻכִּים, וְהַשָּׁמַיִם מְלֵאִים כּוֹכָבִים. יֵשׁ מָסֹרֶת שֶׁאוֹמֶרֶת שֶׁכִּסְלֵו הוּא חֹדֶשׁ שֶׁל חֲלוֹמוֹת. בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה עַל יוֹסֵף, שֶׁחָלַם עַל שֶׁמֶשׁ, עַל יָרֵחַ וְעַל כּוֹכָבִים. עַכְשָׁו עִצְמוּ עֵינַיִם לְרֶגַע. חִשְׁבוּ עַל חֲלוֹם טוֹב שֶׁיֵּשׁ לָכֶם. אֶפְשָׁר לַחְלֹם לִהְיוֹת חָבֵר טוֹב, לִלְמֹד לִשְׂחוֹת אוֹ לְצַיֵּר צִיּוּר עֶנָק. פִּקְחוּ עֵינַיִם. כָּל חֲלוֹם הוּא כְּמוֹ נֵר קָטָן – הוּא הַהַתְחָלָה שֶׁל הָאוֹר.

6:30–4:30 · סיפור המכבים – עם תנועות

🎙️ קריין/ית 2 וכל הילדים	🚶 הקריין/ית מספר/ת, והילדים עושים תנועות במקום: יד על הלב, ידיים למעלה, שמונה אצבעות.
🎵 שקט; צליל פעמון בסוף	💡 אור רגיל; על המסך – איור עדין של מנורה

קַרְיָנִית/קַרְיָן 2: לִפְנֵי הַרְבֵּה מְאוֹד שָׁנִים, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָיָה מֶלֶךְ שֶׁרָצָה שֶׁכֻּלָּם יִהְיוּ אוֹתוֹ דָּבָר. הוּא לֹא נָתַן לָעָם לִשְׁמֹר עַל הַמִּנְהָגִים שֶׁלּוֹ. קְבוּצָה קְטַנָּה שֶׁל אֲנָשִׁים אָמְרָה: "אֲנַחְנוּ רוֹצִים לִהְיוֹת מִי שֶׁאֲנַחְנוּ!" (כֻּלָּם שָׂמִים יָד עַל הַלֵּב.) קָרְאוּ לָהֶם הַמַּכַּבִּים. הֵם הָיוּ מְעַטִּים, אֲבָל הָיָה לָהֶם הַרְבֵּה אֹמֶץ. (כֻּלָּם מְרִימִים יָדַיִם לְמַעְלָה.) בַּסּוֹף הֵם חָזְרוּ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, נִקּוּ אוֹתוֹ וְרָצוּ לְהַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה. הֵם מָצְאוּ רַק פַּךְ קָטָן שֶׁל שֶׁמֶן, שֶׁמַּסְפִּיק לְיוֹם אֶחָד. וְהַשֶּׁמֶן דָּלַק שְׁמוֹנָה יָמִים! הַרְאוּ לִי שְׁמוֹנָה אֶצְבָּעוֹת! זֶה נֵס חֲנֻכָּה.

📝 הסיפור מסופר בלי קרבות ובלי פחד – רק על אומץ, זהות ותקווה.

7:30–6:30 · ברכות ההדלקה

🎙️ מנחה 1 ומדליק/ת השמש	🚶 ילד/ה אחד/ת עומד/ת ליד החנוכייה עם מבוגר/ת מהצוות.

🎵 שקט	💡 ספוט זהב על החנוכייה

מַנְחָה 1: עַכְשָׁו נַדְלִיק אֶת הַשַּׁמָּשׁ – הַנֵּר שֶׁעוֹזֵר לְהַדְלִיק אֶת כָּל הַנֵּרוֹת. מִי שֶׁרוֹצִים מְזְמָנִים לְהַגִּיד אִתָּנוּ אֶת הַבְּרָכוֹת, וּמִי שֶׁרוֹצִים יְכוֹלִים פָּשׁוּט לְהַקְשִׁיב בְּשֶׁקֶט. (נֶאֱמָרוֹת בְּרָכוֹת הַהַדְלָקָה. הַנֵּרוֹת שֶׁלָּנוּ חַשְׁמַלְיִים, כְּדֵי שֶׁכֻּלָּם יִהְיוּ בְּטוּחִים.)

📝 נרות LED בלבד. הנוסח המסורתי של הברכות מופיע בדף הטקסטים המסורתיים.

10:30–7:30 · שמונה נרות – שמונה ערכים

🎙️ מנחה 2 ושמונה ילדות וילדים	🚶 שמונה ילדים עומדים בשורה. כל ילד/ה בתורו/ה לוחץ/ת על נר, מרים/ה כרטיס עם ציור הערך ואומר/ת משפט אחד.
🎵 צליל פעמון קטן עם כל נר	💡 האור עולה קצת עם כל נר שנדלק

מַנְחָה 2: שְׁמוֹנָה יְלָדִים יַדְלִיקוּ שְׁמוֹנָה נֵרוֹת. לְכָל נֵר יֵשׁ שֵׁם יָפֶה. נֵר רִאשׁוֹן – אֹמֶץ: "לְנַסּוֹת גַּם כְּשֶׁקָּצָת מַפְחִיד." נֵר שֵׁנִי – תִּקְוָה: "לְהַאֲמִין שֶׁיִּהְיֶה טוֹב." נֵר שְׁלִישִׁי – נְתִינָה: "לַחְלֹק עִם חָבֵר אוֹ חֲבֵרָה." נֵר רְבִיעִי – אַחְדוּת: "כֻּלָּנוּ שׁוֹנִים, וְכֻלָּנוּ יַחַד." נֵר חֲמִישִׁי – חֶסֶן: "גַּם כְּשֶׁקָּשֶׁה, מַמְשִׁיכִים לְנַסּוֹת." נֵר שִׁשִּׁי – עֲנָוָה: "לְהַקְשִׁיב גַּם לַאֲחֵרִים." נֵר שְׁבִיעִי – הַכָּרַת תּוֹדָה: "לְהַגִּיד תּוֹדָה עַל הַטּוֹב." נֵר שְׁמִינִי – אוֹר לַאֲחֵרִים: "לְהָאִיר לְמִישֶׁהוּ אֶת הַיּוֹם." מַנְחָה 2: כָּל הַכָּבוֹד! הִסְתַּכְּלוּ כַּמָּה אוֹר יֵשׁ עַכְשָׁו.

12:00–10:30 · רגע הסביבון

🎙️ מנחה 1 וכל הילדים	🚶 כל מי שרוצים ויכולים קמים; מי שיושבים עושים את התנועות בישיבה. סביבון ענק מקרטון במרכז.
🎵 מוזיקה קלילה קצרה בסוף	💡 אור מלא

מַנְחָה 1: וְעַכְשָׁו – רֶגַע הַסְּבִיבוֹן! מִי שֶׁרוֹצִים – קוּמוּ. אֶפְשָׁר לְהִשָּׁאֵר לָשֶׁבֶת וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַתְּנוּעוֹת בִּישִׁיבָה. עַל הַסְּבִיבוֹן שָׂלְנוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת: נוּן, גִּימֶל, הֵא, פֵּא – נֵס גָּדוֹל הָיָה פֹּה! בַּאֲרָצוֹת אֲחֵרוֹת יֵשׁ שִׁין בִּמְקוֹם פֵּא – נֵס גָּדוֹל הָיָה שָׁם. כְּשֶׁתִּשְׁמְעוּ "נוּן" – סוֹבְבוּ יָדַיִם. "גִּימֶל" – סוֹבְבוּ אֶת הָרֹאשׁ לְאַט. "הֵא" – סוֹבְבוּ כְּתֵפַיִם. "פֵּא" – הִסְתּוֹבְבוּ סִבּוּב שָׁלֵם וְעִצְרוּ! מוּכָנִים? נוּן... גִּימֶל... הֵא... פֵּא! נֵס גָּדוֹל הָיָה פֹּה!

> 📝 ילדים בכיסאות גלגלים או שמתקשים לעמוד – משתתפים בתנועות ידיים בלבד. אפשר לבקש מכל כיתה להכין סביבון קטן ולסובב יחד.

12:00–13:30 · טעמים של חנוכה ורגע של תודה

🎙️ קריין/ית 3 ומנחה 2	🚶 הקריין/ית מראה צלחת קרטון עם ציורי מאכלים. אחר כך הילדים פונים לשכנים שלהם.
🎵 מוזיקה רכה כלית	💡 אור חם

קַרְיָנִית/קַרְיָן 3: בַּחֲנֻכָּה כָּל מִשְׁפָּחָה אוֹכֶלֶת מַשֶּׁהוּ טָעִים. יֵשׁ מִי שֶׁאוֹכְלִים סֻפְגָּנִיּוֹת עִם רִבָּה, יֵשׁ מִי שֶׁאוֹכְלִים לְבִיבוֹת, וְיֵשׁ מִי שֶׁמְּכִינִים סְפִינְג׳ עִם דְּבַשׁ. בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת יֵשׁ קְהִלּוֹת שֶׁחוֹגְגוֹת אֶת "חַג הַבָּנוֹת". וְיֵשׁ מְנַהֵג אֶחָד שֶׁל כֻּלָּם: לָשִׂים אֶת הַחֲנֻכִּיָּה בַּחַלּוֹן, כְּדֵי שֶׁכֻּלָּם יִרְאוּ אֶת הָאוֹר. מַנְחָה 2: וְעַכְשָׁו רֶגַע שֶׁל תּוֹדָה. מִי שֶׁרוֹצִים – לַחֲשׁוּ לְמִי שֶׁיּוֹשֵׁב לְיַדְכֶם: "תּוֹדָה שֶׁאַתָּה פֹּה" אוֹ "תּוֹדָה שֶׁאַתְּ פֹּה". אֶפְשָׁר גַּם רַק לְחַיֵּךְ.

13:30–15:00 · מעט אור – סיום ושיר

🎙️ מנחה 1, מנחה 2, מקהלה וכולם	🚶 כל המשתתפים עומדים ליד החנוכייה. הקהל שר במקום.
🎵 "ימי החנוכה" (כולם)	💡 אור מלא ועליז

מַנְחָה 1: הַיּוֹם לָמַדְנוּ שֶׁגַּם נֵר קָטָן יָכוֹל לְהָאִיר הַרְבֵּה. מְעַט אוֹר דּוֹחֶה הַרְבֵּה חֹשֶׁךְ. מַנְחָה 2: הַשָּׁבוּעַ כָּל אַחַת וְכָל אֶחָד יְכוֹלִים לִהְיוֹת נֵר: לְחַיֵּךְ, לַעֲזֹר, לְהַזְמִין מִישֶׁהוּ לְשַׂחֵק. מַנְחָה 1: חַג חֲנֻכָּה שָׂמֵחַ! עַכְשָׁו נָשִׁיר יַחַד "יְמֵי הַחֲנֻכָּה". (כֻּלָּם שָׁרִים וּמוֹחֲאִים כַּפַּיִם.)

חלק ג׳ – מעברים וסיום

- צליל פעמון אחד = "עוברים לחלק הבא"; מתרגלים אותו עם הילדים לפני הטקס.
- בין חלק לחלק המנחה מבקש/ת תנועה קטנה (מחיאת כף, ידיים למעלה) – זה עוזר לילדים צעירים להתרכז מחדש.
- המדליקים יושבים בשורה הראשונה, כדי שהעלייה לבמה תהיה קצרה ושקטה.
- את רגע הסביבון מסיימים בנשימה עמוקה משותפת, כדי לחזור לשקט לפני הסיום.

סיום

בסוף הטקס כל כיתה מקבלת "נר ערך" מנייר לתלות בכיתה, וכל ילד/ה מוזמן/ת לבחור ערך אחד שינסה/תנסה לעשות השבוע.

טקסטים מסורתיים

ברכות ההדלקה (נוסח מסורתי)

בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה. בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה. (בערב הראשון מוסיפים:) בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה.

נאמרות בהדלקה בזמן החג. בטקס בית ספרי – לפי מנהג המקום ובהסכמת הנהלת בית הספר; אפשר להסתפק בהדלקה סמלית ללא ברכה.

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ (נוסח מסורתי)

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ אָנוּ מַדְלִיקִין עַל הַנִּסִּים וְעַל הַנִּפְלָאוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי כֹּהֲנֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ קֹדֶשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אֶלָּא לִרְאוֹתָם בִּלְבַד, כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נִסֶּיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ.

קיימים כמה נוסחים בקהילות השונות.

מָעוֹז צוּר – הבית הראשון (פיוט מסורתי)

מָעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי, לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ, תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי, וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ. לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ מִצָּר הַמְנַבֵּחַ, אָז אֶגְמוֹר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ.

פיוט עתיק; לשירה בציבור. לחן עממי מוכר.